

Notitie

Opdrachtgever: T. van Gelder, Van Gelder agrarisch & landelijk vastgoed
Auteur: S.D. Elzerman
Betreft: Quick scan Polderweg 10 te Mijsheerenland
Projectnummer: 2227
Datum: 6 maart 2020
Status: Definitief

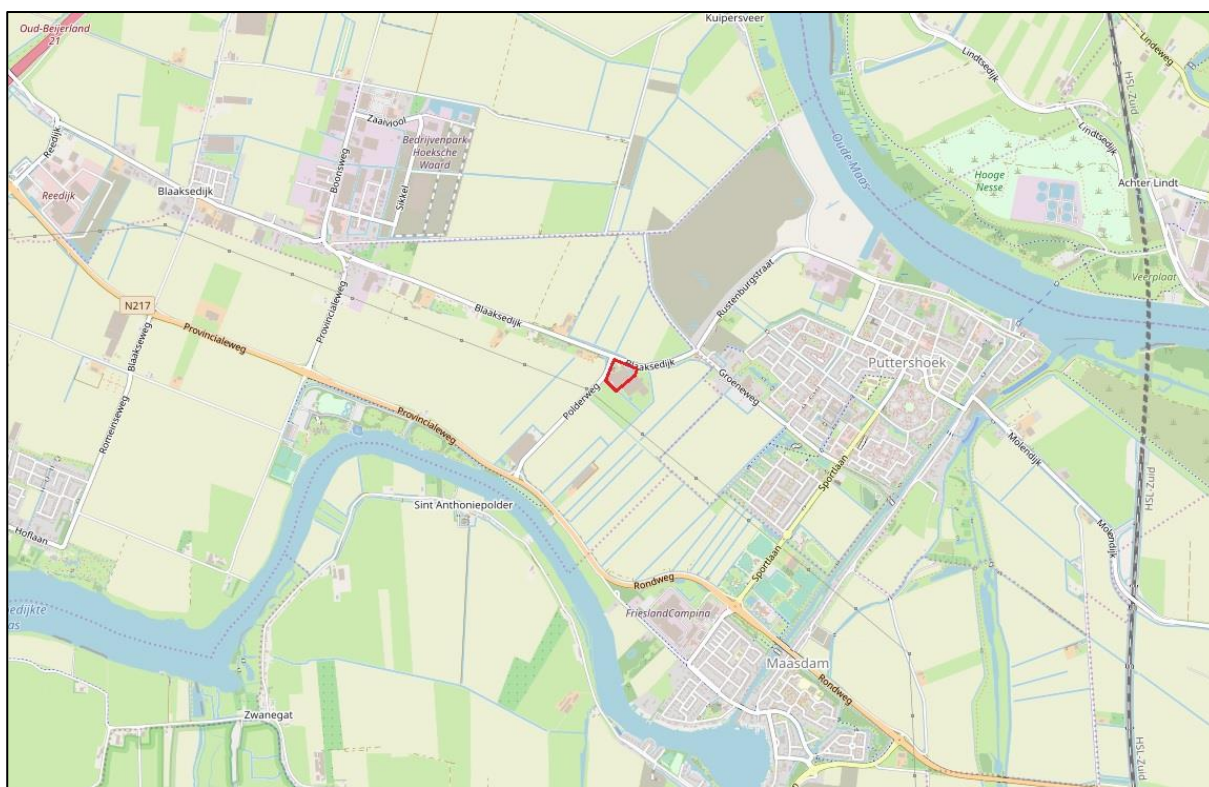

Bureau Stadsnatuur

bezoekadres:
Natuurhistorisch Museum Rotterdam
Westzeedijk 345
3015 AA Rotterdam
telefoon: 010 – 266 04 70
e-mail: info@bureaustadsnatuur.nl
www.bureaustadsnatuur.nl

Inleiding

Er ligt een voornemen tot herverkaveling van de Polderweg 10 in de gemeente Hoeksche Waard, provincie Zuid-Holland. Dit plan bestond al enige jaren. Ter voorbereiding op de bestemmingsplanwijziging is in 2017 een quick scan naar beschermde soorten flora en fauna uitgevoerd (Van Doorn & Elzerman 2017). Vervolgens is de uitvoering van het plan uitgesteld. Nu de uitvoering weer actueel wordt, is het wenselijk om de quick scan te actualiseren. Voorliggende notitie doet verslag van deze actualisatie.

Figuur 1. De ligging van het plangebied is aangegeven met een rood kader (©OpenStreetMap-auteurs 2020).

Methodiek

De flora en fauna quick scan richt zich op de drie hoofdstukken van de Wet natuurbescherming: soortenbescherming, gebiedsbescherming en bescherming houtopstanden.

De quick scan richt zich op de strikt beschermde soorten van de Wet natuurbescherming. Dit zijn de soorten die beschermd worden op basis van de Europese Habitatrichtlijn, Vogelrichtlijn en vogels met jaarrond beschermde nest of vaste verblijfplaats (Ministerie van LNV 2009). Toetsing vond plaats op basis van de Verordening uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland (d.d. 9 november 2016). Er is een algemene

vrijstelling van toepassing voor een aantal landelijk beschermde soorten (art. 3.10), bij bestendig beheer of onderhoud en de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden. Derhalve komen in de volgende tekst de betreffende soorten (o.a. Bruine kikker *Rana temporaria*, Egel *Erinaceus europaeus* en Konijn *Oryctolagus cuniculus*) niet aan bod. Vanzelfsprekend geldt voor deze soorten wel de Zorgplicht.

In het kader van de soortenbescherming is een veldinventarisatie in combinatie met een bureauonderzoek uitgevoerd. Het (potentiële) voorkomen van een beschermde plant- of diersoort is hierbij zoveel mogelijk in kaart gebracht. Middels een bureauonderzoek zijn actuele verspreidingsgegevens van beschermde soorten verzameld (o.a. RAVON 2020; FLORON 2020; Sovon Vogelonderzoek Nederland 2018; Creemers & Van Delft 2009). Dit levert een lijst met beschermde soorten op die in de omgeving voorkomen. Dit is verijnd met de gegevens van de Natuurwaardenkaart van de BAR-organisatie (Elzerman 2015 met aanvullingen 2016-2018). De Natuurwaardenkaart vormt een database waarin alle bekende locaties van beschermde soorten vermeld staan. De gemeenten zijn niet vlakdekkend geïnventariseerd, maar het geeft wel inzicht in de aandachtslocaties.

Vervolgens is met een veldinventarisatie op 7 februari 2020 het plangebied onderzocht, waarbij gekeken is naar de (mogelijk) aanwezige beschermde soorten en de functie die het gebied kan vervullen voor deze soorten. De weersomstandigheden waren voldoende gunstig om een gedegen beeld van de situatie te krijgen (Bewolgingsgraad 0/8 sluierbewolking, 3°C, 3Bft. ZO).

In veel gevallen kan door een quick scan de aanwezigheid van een beschermde soort worden vastgesteld of uitgesloten. Het kan echter voorkomen dat vervolgonderzoek nodig is om het voorkomen van een beschermde plant of diersoort te kunnen bepalen. Een quick scan kan in principe op elk moment van het jaar worden uitgevoerd en is gericht op alle beschermde soortgroepen. Vervolgonderzoek moet worden afgestemd op de periode van het jaar dat de beschermde soort(groep) actief is. De trefkans op een bepaalde soort is dan het grootst, waardoor het onderzoek effectief kan worden uitgevoerd. De juiste periode is afhankelijk van de te onderzoeken soort(groep)(en).

In het kader van de gebiedsbescherming (art. 2.1-2.11 uit Wnb) is een bureaustudie uitgevoerd. Hierbij wordt een analyse gemaakt van de te verwachten externe effecten die optreden als gevolg van de werkzaamheden, de nieuwe inrichting van het terrein en het toekomstige gebruik van het plangebied. De analyse richt zich op effecten op beschermde natuurgebieden van het Europese netwerk Natura 2000 en het NatuurNetwerk Nederland (voormalige Ecologische Hoofdstructuur). Wanneer wezenlijke effecten te verwachten zijn dan kan dit aanleiding vormen tot vervolgonderzoek, zoals het berekenen van de stikstofdepositie (in relatie tot de Programmatische Aanpak Stikstof).

De bescherming van bossen, bomenlanen en monumentale bomen buiten de bebouwde kom is geregeld in art. 4.1-4.7 uit de Wnb. Binnen de quick scan wordt getoetst of het kappen van bomen in het plangebied leidt tot een overtreding van deze regelgeving. Als dat het geval is dan moet een Omgevingsvergunning worden aangevraagd. Voor bomen binnen de bebouwde kom kan een gemeente zelf bepalen of hier voorwaarden aan het kappen verbonden zijn. Mogelijk is in sommige situaties een kapvergunning nodig.

Figuur 2. Luchtfoto van de huidige situatie waarbij de ruimtelijke ingrepen aangegeven staan.

Beschrijving plangebied en ruimtelijke ontwikkeling

Het plangebied betreft het perceel aan de Polderweg 10 in Mijnsheerenland (Figuur 1). In de huidige situatie staan hier kassen met een waterbassin, enkele opstallen en een woning (Figuur 2). Langs de west- en zuidrand van het plangebied is een sloot aanwezig. Tussen de sloot aan de westrand van het woonerf en de Polderweg staan enkele bomen.

De woning wordt nog steeds bewoond. In de nieuwe situatie blijft de woning bewoond en wordt in principe niet aangepast. De woning bestaat uit twee woonlagen met een vliering en is voorzien van een zadeldak (Figuur 3). Aan de oostkant is een lage uitbouw, welke bestaat uit woonlaag (begane grond) met een zadeldak. Beide daken zijn belegd met dakpannen. De dakvlakken steken op de kopse kanten uit met witte houten overstekken. Op lange zijden hangen de dakgoten in het houten overstek. Rondom zijn in de gevels ramen aanwezig, voorzien van houten kozijnen.

Figuur 3. De woning in het plangebied gezien vanaf de Polderweg.

Figuur 4. Overzicht van de tuin met links in beeld de kassen en rechts twee opstallen.

Naast de woning zijn op het erf nog twee opstallen aanwezig. De noordelijke schuur bestaat uit staalprofielen gevels met een golfplaten dak dat schuin afloopt in één richting. Dit gebouwtje is ca. 3 meter hoog. De andere schuur/garage bestaat uit bakstenen muren zonder spouw, een zadeldak van golfplaten en openstaande houten deuren (Figuur 6). Verder staan op het erf en op de dijk net buiten het erf een elektriciteitshuisje (van Stedin).

Het grootste deel van het plangebied is in gebruik met kassen die nog in gebruik zijn. De kassen bestaan uit een klein betonnen muurtje van ca. 30 cm. met daarop een stalen geraamte met glas. Ten noordoosten van de kassen is een waterbassin (Figuur 5). Tussen de woning, opstallen en de kassen is een tuin (Figuur 4). Tot slot, staat ten zuidwesten van de woning een kleine geitenstal met uitloopweide.

Ten opzichte van de vorige quick scan in 2017 is de situatie in het plangebied niet wezenlijk veranderd (Van Doorn & Elzerman 2017).

Figuur 5. Ten noordoosten van de kassen ligt een waterbassin.

Figuur 6. Aanzicht van de zuidelijke schuur/garage.

Alle bebouwing wordt verwijderd met uitzondering van de woning. In de nieuwe situatie worden drie woonkavels planologisch mogelijk gemaakt, waarvan de bestaande woning er één is (Figuur 7). De vrijstaande woningen komen op ruime kavels in lijn met de Polderweg. Het is mogelijk om per woonkavel een schuur of garage te bouwen. Een groot deel van het terrein waar nu de kassen staan krijgt een agrarische bestemming. Dit wordt ingericht als grasland of akker.

Een deel van de bomen langs de Polderweg wordt (mogelijk) gekapt en aangevuld met nieuwe aanplant. De kruising van de Blaaksedijk en Polderweg wordt ook aangepast. Op de huidige kruising komt waarschijnlijk een rotonde in verband met de nieuwbouw elders in Puttershoek. Dit valt buiten de reikwijdte van de quick scan.

Figuur 7. Impressie van de nieuwe inrichting van het plangebied.

Resultaten

Het plangebied is bij de quick scan beoordeeld op de potenties voor beschermde soorten, de mogelijke effecten op beschermde natuurgebieden en conflicten met beschermde houtopstanden. Hieronder worden de bevindingen per hoofdstuk van de Wet natuurbescherming besproken.

Soortenbescherming

Flora

Het plangebied bevat weinig wilde begroeiing. Een groot deel van het terrein is verhard of bebouwd. De onbebouwde delen zijn ingericht als tuin met gecultiveerde planten, moestuin of in gebruik als geitenweide. De beplanting bestaat vooral uit bloemen. Er zijn nauwelijks struiken. Alleen tussen stoeptegels, langs de kassen en in overhoekjes zijn inheems wilde planten (onkruid) vastgesteld. Er zijn geen potentiële groeiplaatsen voor plantensoorten met een beschermde status, dit op basis van de biotoopvoorkeuren van de in Zuid-Holland voorkomende beschermde soorten (FLORON 2020).

Ongewervelden

De sloot is ongeschikt voor Platte schijfhoren, die leeft in ondiepe wateren met een rijke onderwatervegetatie (Boesveld & Gmelig Meyling 2011). Daar is in deze sloot geen sprake van. Overige beschermde weekdieren zijn hier op basis van de ongeschiktheid van de sloot ook uitgesloten worden. Daarnaast kunnen beschermde

insecten uitgesloten worden op basis van een gebrek aan geschikt biotoop en/of het verspreidingsgebied (Bos *et al.* 2006, Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie 2002).

Vissen

Het enige open water ligt langs de west- en zuidwestrand van het plangebied. De watergang langs de zuidwestrand blijft behouden om als erfscheiding en afwatering van de naastgelegen akker te functioneren (Figuur 9). De toekomst van de sloot parallel aan de Polderweg is onbekend. Beide watergangen zijn echter ongeschikt voor beschermde soorten. Het voorkomen van deze vissoorten is in de directe omgeving van het plangebied niet bekend (RAVON 2020). Indien water gedempt wordt dan dient in het kader van de algemene Zorgplicht (art. 1.11) rekening gehouden te worden met vissen.

Amfibieën

Het gebied is voor een groot bebouwd en verhard, maar in de sloot kunnen amfibieën voorkomen (Figuur 9). Het gaat hierbij uitsluitend om soorten van artikel 3.10 Wnb waarvoor in Zuid-Holland een vrijstelling geldt (Provinciale Staten Zuid-Holland 2016). Voor deze soorten, zoals Gewone pad *Bufo bufo* en Kleine watersalamander *Lissotriton vulgaris*, geldt de zorgplicht. Voor andere relevante soorten zijn geen potenties op basis van verspreiding en biotoopvoorkeuren (Creemers & van Delft 2009). Een pionier als de Rugstreeppad *Epidalea calamita*, waarvan bekend is dat deze plotseling op bouwterreinen kan opduiken, komt niet voor in de Hoeksche Waard (RAVON 2020).

Figuur 8. De geitenweide ten zuidwesten van de kassen.

Figuur 9. De sloot langs het plangebied vormt een scheiding met het naastgelegen akkerland.

Reptielen

Geen potenties voor relevante soorten op basis van verspreiding en biotoopvoorkeuren (Creemers & van Delft 2009). Inheemse reptielen komen in de Hoeksche Waard niet voor.

Vogels

Het veldbezoek is uitgevoerd buiten de broedtijd, maar vanwege de zachte winter was er al enige territoriale activiteit bij de vogels. De mogelijkheden voor broedvogels zijn bepaald op basis van een inschatting van het biotoop en de aanwezige landschapselementen. Van een selectie aan soorten is de nestplaats jaarrond beschermd (Ministerie van LNV 2009). Deze soorten maken allen gebruik van bomen of gebouwen als nestgelegenheid. Binnen het plangebied zijn geen geschikte bomen aanwezig. In de bomen langs de Polderweg was geen nest aanwezig. Deze bomen zijn ook niet geschikt voor een jaarrond beschermd nest. Ze zijn te klein en een te open takkenstructuur.

Figuur 10. Een aantal van de bomen langs de Polderweg wordt gekapt, maar er komen ook nieuwe bomen bij.

Figuur 11. Tijdens het veldbezoek foerageerde een paartje Huismussen in de tuin van het plangebied.

Onder de gebouwbewonende jaarrond beschermde soorten komen de Huismus *Passer domesticus*, Gierzwaluw *Apus apus*, Kerkuil *Tyto alba* en Steenuil *Athene noctua* in het agrarisch gebied van de Hoeksche Waard voor (Luitwieler *et al.* 1999). Beide opstallen worden dagelijks gebruikt en zijn geheel afgesloten. Hier is geen mogelijkheid voor een uil om zich te vestigen. De woning heeft een pannendak waar Huismus onder kan broeden. In 2017 werd hier een baltsend mannetje Huismus waargenomen, wat wijst op een nestplaats (Van Doorn & Elzerman 2017). Ook bij het veldbezoek in 2020 is de soort in het plangebied waargenomen. Een paartje foerageerde in de tuin (Figuur 11) en vanuit de struiken bij de woningen langs de Blaaksedijk was tenminste één exemplaar roepend te horen. De woningen langs de Blaaksedijk zijn ook geschikt als broedplaatsen, maar vallen buiten het plangebied. Huismussen blijven over het algemeen jaarrond in de directe omgeving van hun broedplaatsen (Heij 1985), waardoor het aannemelijk is dat deze vogels hier broeden. Naast de broedplek is ook een vaste rustplek, zoals een gezamenlijke slaapplek, van de Huismus jaarrond beschermd. In de tuin zijn nauwelijks struiken aanwezig (Figuur 3 en Figuur 4). Deze kleine struiken zijn weinig geschikt als vaste rust- en schuilplek. Bij de woningen langs de Blaaksedijk zijn beter geschikte opties, zoals een ligusterhaag en enkele coniferen. Hetzelfde geldt voor de woning aan de oostkant van de kassen (buiten het plangebied).

Voor Gierzwaluw is de woning niet geschikt. De dakpanrand op de kopgevels laat te weinig ruimte open voor een Gierzwaluw om tussen te kunnen kruipen. Verder sluiten de dakpannen op het dakvlak naadloos op elkaar. De enige mogelijkheid is dat een Gierzwaluw via de regengoot op de lange zijde van het dakvlak onder de pannen gaat. Dit is echter niet erg waarschijnlijk, omdat deze soort in vlucht de nestplaats moet kunnen bereiken.

Voor de overige jaarrond beschermde vogelsoorten biedt het plangebied geen nestgelegenheid.

Tijdens het veldbezoek zijn naast Huismussen nog een aantal andere vogels waargenomen. Het gaat om Roodborst *Erithacus rubecula*, Koolmees *Parus major*, Pimpelmees *Cyanistes caeruleus* en Vink *Fringilla coelebs*. Voor Koolmees en Pimpelmees hangen twee nestkastjes aan de bomen langs de Polderweg. Voor de andere soorten ontbreekt het aan nestgelegenheid binnen het plangebied. In een rozenstruik bij het woonhuis zat een oud nest. Waarschijnlijk was dit een nest van een Merel *Turdus merula* of Zanglijster *Turdus*

philomelos. Alle bewoonde nesten en broedende vogels van inheemse soorten in Nederland zijn beschermd gedurende de broedtijd (art. 3.1).

Figuur 12. De noordelijke schuur bestaat uit geheel uit plaatwerk.

Figuur 13. Aanzicht van het dakoverstek op de kopgevel van de woning.

Zoogdieren

Op basis van het biotoop en de verspreidingsgegevens (Broekhuizen *et al.* 2016) konden veel strikt beschermde zoogdieren op voorhand worden uitgesloten. Het gaat om beschermde soorten van de Europese Habitatrichtlijn die onder art. 3.5 van de Wet natuurbescherming vallen.

Er is weinig dekking voor zoogdieren binnen het plangebied. Een groot deel is bebouwd en daardoor ongeschikt. Alleen vleermuizen konden op voorhand niet worden uitgesloten. Alle soorten vleermuizen zijn strikt beschermd. Niet alleen de dieren zelf, maar ook enkele gebiedsfuncties zijn strikt beschermd door de Wet natuurbescherming. Het gaat hierbij om verblijfplaatsen, vaste vliegroutes en essentiële foerageergebieden.

Afhankelijk van de tijd van het jaar en de soort maken vleermuizen gebruik van gebouwen en bomen als verblijfplaatsen (Limpens *et al.* 1997). Buiten enkele kleine, jonge knotwilgen *Salix spec.* is een Walnoot *Juglans regia* naast de kassen de enige boom op het erf. Verder staat langs de Polderweg een aantal esdoorns *Acer spec.* Deze bomen hebben voldoende omvang voor verblijfplaats van vleermuizen, maar de stammen hadden geen holtes of scheuren waar een vleermuis in kan kruipen. De gebouwen zijn ook gecontroleerd op mogelijkheden voor verblijfplaatsen. De kassen bestaan geheel uit glas met een stalen geraamte. Daarmee zijn ze ongeschikt. Hetzelfde geldt voor de twee schuren/garages. De noordelijke schuur is vanwege de bouwstijl (geheel bestaand uit staalplaten en golfplaten) ongeschikt. De andere schuur heeft enkelsteens muren zonder spouw. De daklijsten sluiten naadloos aan op de buitenmuur. Hierdoor zijn geen openingen aanwezig waar een vleermuis in kan kruipen.

Het woonhuis heeft wel spouwmuren, maar de ventilatieopeningen bevinden zich laag boven de grond. Daar zal een vleermuis geen gebruik van maken. De houten overstek langs de dakrand sluit naadloos aan op de buitenmuur. Op de kopgevels liggen de dakpannen over het houtwerk, maar dit biedt vleermuizen geen gelegenheid om eronder te kruipen (Figuur 13). Op het dakvlak zelf sluit alles naadloos op elkaar aan, dus daar zijn ook geen openingen beschikbaar.

De aanwezigheid van een vaste vliegroute in het plangebied kan worden uitgesloten vanwege het gebrek aan lijnvormige elementen. De bomen langs de Polderweg vormen een cluster dat aansluit op de bomenlaan langs de Blaaksedijk, maar deze blijft als dusdanig behouden. Het wegnemen ervan zou overigens ook niet leiden tot een onderbreking van de bomenlaan. De grote hoeveelheid bebouwing en het gebiedsgebruik maken de functie als essentieel foerageergebied op voorhand uitgesloten.

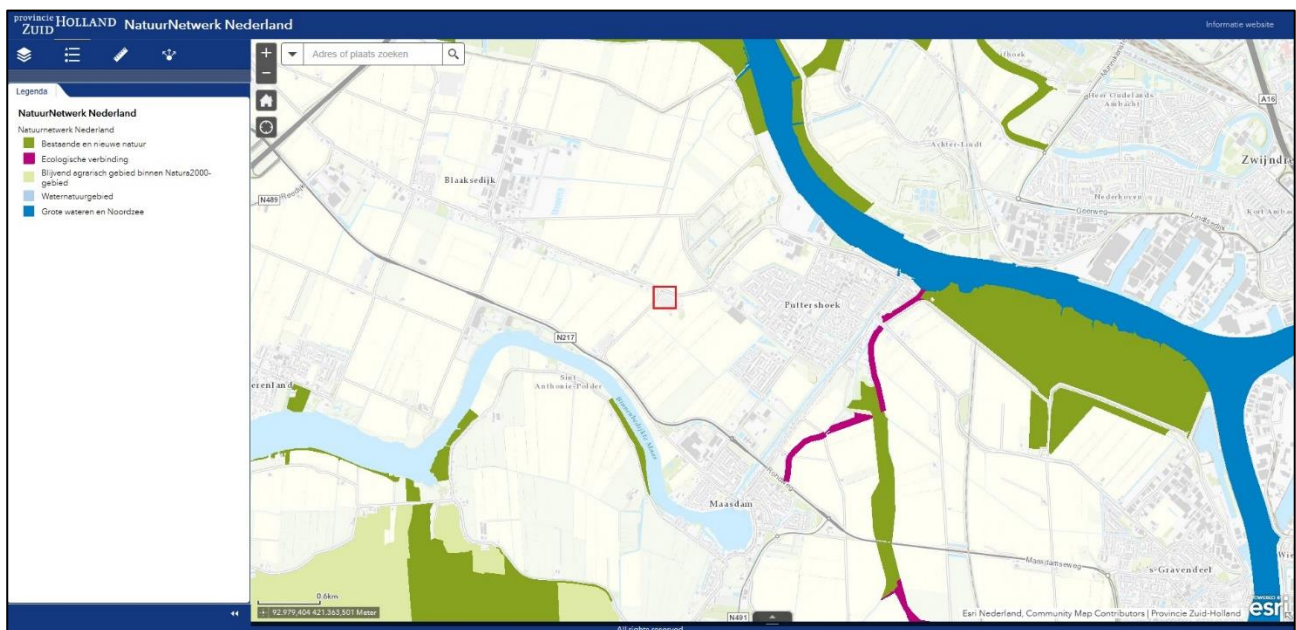
Naast de strikt beschermde soorten vallen de overige zoogdieren onder de bescherming van art. 3.10 uit de Wet natuurbescherming. Deze nationaal/overige beschermde soorten zijn in de provincie Zuid-Holland vrijgesteld van een ontheffingsplicht (Provinciale Staten van Zuid-Holland 2016). Voor deze soorten is nog wel

de Zorgplicht (art. 1.11 uit Wnb) van toepassing. Voor deze zoogdieren heeft het plangebied weinig te bieden. Wellicht dat een Haas *Lepus europaeus* incidenteel komt foerageren op de grasstrook langs de zuidwestrand van het plangebied (Figuur 8), een Egel in de tuin rondscharrelt en Veldmuizen *Microtus arvalis* of Huismuizen *Mus domesticus* in de kassen leven.

Gebiedsbescherming

Het plangebied ligt in de polders van de Hoeksche Waard. De afstand van het plangebied tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (Oude Maas) is dermate groot (ca. 2 kilometer) en de ruimtelijke ontwikkeling dermate kleinschalig (sloop van kassen en bouw van twee woningen) dat een negatief effect op dit beschermde natuurgebied redelijkerwijs kan worden uitgesloten (Figuur 14). De Oude Maas wordt niet beoordeeld als een stikgevoelig Natura 2000-gebied (Ministerie van LNV 2019).

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van het NatuurNetwerk Nederland (Figuur 14). Een wezenlijk negatief effect op de natuurwaarden of verbindende functie van het natuurnetwerk kan worden uitgesloten.

Figuur 14. Ligging van het plangebied (rode kader) in relatie tot de N2000-gebieden en het NatuurNetwerk Nederland (kaart: Provincie Zuid-Holland 2020).

Beschermde houtopstanden

Binnen het plangebied is een solitaire Walnoot de enige boom op het terrein. Het aantal bomen langs de Polderweg is beperkt, waardoor het niet binnen de hoeveelheid van de Wet natuurbescherming valt. Daarmee kan een overtreding op een artikel uit het hoofdstuk van beschermde houtopstanden uit de Wet natuurbescherming worden uitgesloten.

Conclusies

Ter voorbereiding op een ruimtelijke ontwikkeling aan de Polderweg 10 in de gemeente Hoeksche Waard, provincie Zuid-Holland, is een quick scan in het kader van de Wet natuurbescherming uitgevoerd. Hieruit kunnen de volgende conclusies worden getrokken:

- De woning biedt nestgelegenheid voor de Huismus. Gezien de aanwezigheid van Huismussen tijdens het veldbezoek is de kans zeer groot dat de woning gebruikt wordt om te broeden. Dit ligt in lijn met de bevindingen van de quick scan uit 2017 (Van Doorn & Elzerman 2017). Bij de woningen aan de Blaaksedijk (buiten het plangebied) broeden waarschijnlijk ook één of meerdere Huismussen. Hier bevinden zich ook potentiële vaste rustplaatsen. Het nest en de functionele omgeving (w.o. vaste rustplaatsen) van een Huismus is jaarrond beschermd. Het woonhuis in het plangebied wordt niet veranderd en daarmee blijft de functie behouden. In de tuin binnen het plangebied bevinden zich geen vaste rustplaatsen.
- Het plan omvat de bouw van twee nieuwe vrijstaande woningen. Dit biedt potenties om meer nestgelegenheid te bieden aan de Huismus. Het terrein waar nu kassen staan wordt in de toekomstige situatie deels tuin en deels akker of weiland. Hier moeten dan enkele struiken of een haag met een dichte takkenstructuur geplant worden, wat kan dienen als vaste schuil- en slaapplek voor de Huismussen. Hiermee kan het plangebied per saldo aantrekkelijker worden voor Huismussen dan de huidige situatie.
- In de esdoorns langs de Polderweg hangen twee nestkasten en in de rozenstruik in de tuin zat een oud nest. Bij het kappen en snoeien van het groen moet rekening gehouden worden met nesten en broedende vogels. De nesten van alle inheemse vogelsoorten in Nederland zijn beschermd gedurende de broedtijd (ca. half maart tot en met eind juli).
- De gebouwen bieden geen gelegenheid voor verblijfplaatsen van vleermuizen. Er zijn geen openingen die toegang bieden tot een besloten binnenruimte. In de bomen langs de Polderweg zijn geen holtes of scheuren.
- Voor de overige beschermde soorten is het plangebied ongeschikt en/of kunnen op basis van verspreiding uitgesloten worden.
- Het plangebied maakt geen onderdeel uit van het NatuurNetwerk Nederland. De afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is groot en de ontwikkeling in het plangebied is klein. Daarmee kan een negatief effect op de beschermde gebieden redelijkerwijs worden uitgesloten.
- De bomen, die gekapt worden, vallen niet onder de regelgeving van beschermde houtopstanden uit de Wnb, omdat het een beperkt aantal betreft.

Aanbevelingen

Uit de quick scan blijkt het plangebied met uitzondering van het bestaande woonhuis niet geschikt te zijn voor beschermde soorten. Voor de uitvoering van de werkzaamheden zijn enkele algemene aandachtspunten:

Broedvogels

Indien struiken en bomen verwijderd of gesnoeid worden dan moet rekening gehouden worden met de kans op broedvogels. Het broedseizoen strekt zich globaal uit van half maart tot half juli, maar is geen wettelijk vastgestelde periode. Het nestgebruik is bepalend voor de bescherming. Een Merel kan bijvoorbeeld twee broedsels in een jaar grootbrengen. Geadviseerd wordt om altijd voor aanvang van de werkzaamheden te controleren op nesten en broedende vogels.

Algemene Zorgplicht (art. 1.11 uit Wnb)

Bij het verwijderen van de bebouwing en bouwrijp maken van het terrein moet rekening gehouden worden met de aanwezigheid van kleine zoogdieren en amfibieën. Verplaats het dier naar geschikt leefgebied in de omgeving, maar buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden of geef het de kans om het terrein zelfstandig te verlaten. Op deze wijze kunnen negatieve effecten worden uitgesloten.

Natuurinclusief bouwen

De ruimtelijke ontwikkeling biedt de mogelijkheden om meerwaarde te creëren voor de biodiversiteit (Vink, Vollaard & de Zwarte 2017). Door in de ontwerpfase al te kijken naar mogelijkheden voor het creëren van nest- en verblijfplaatsen kan de nieuwbouw kansen bieden om het plangebied aantrekkelijk te maken voor dieren. Gedacht kan worden aan het integreren van verblijfsruimte voor vleermuizen of nestkasten voor Huismussen in de buitengevels van de nieuwbouw. Maar ook de inrichting van de tuin met een variëteit aan (bij voorkeur inheemse) planten is een verbetering voor de natuurwaarden ten opzichte van de huidige situatie. Zorg daarbij ook voor struiken met een dichte takkenstructuur, zoals een ligusterhaag, meidoorn of coniferen, die kunnen dienen als schuil- en gezamenlijke slaapplek voor Huismussen. Dergelijke maatregelen zijn geen wettelijke verplichting, maar dragen bij aan een vergroting van de biodiversiteit. De aanwezigheid van planten en dieren in de woonomgeving vergroten het woongenot.

Literatuur

- BIJ12. 2019. Lijst van PAS-gebieden. Verkregen via <https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase.aspx?subj=pas&deel=0>, geraadpleegd op 2 december. BIJ12, Utrecht.
- Boesveld, A. & A. Gmelig Meyling. 2011. Biotoopvoorkeuren van de Platte schijfhoren *Anisus vorticulus*. Zoekbeeld 2011(1): 10-14.
- Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting. 2006. De dagvlinders van Nederland verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.
- Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters & J.C. Buys. 2016. Atlas van de Nederlandse Zoogdieren. Naturalis, Leiden.
- Creemers, R. & Delft, J. van. (redactie). 2009. De Amfibieën en Reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna deel 9. KNNV Uitgeverij, Zeist.
- Doorn, E. van & S.D. Elzerman. 2017. Flora en fauna quickscan Polderweg 10 te Mijnsheerenland. Rapportnr. 2017-N20. Elzerman Ecologisch Advies, Maasdam.
- FLORON. 2020. NDFF Verspreidingsatlas planten. Verkregen via <https://www.verspreidingsatlas.nl/planten>, geraadpleegd op 27 februari 2020. Nationale Databank Flora en Fauna, Nijmegen.
- Heij, C.J. 1985. Comparative ecology of the house sparrow *Passer domesticus* in rural, suburban and urban situations. Proefschrift Vrije Universiteit Amsterdam.
- Kranenbarg, J., R. Struijk, M. Schiphouwer, J. Bergsma, K. Didderen & J. Herder. 2015. De vissen van Zuid-Holland. Stichting RAVON, Nijmegen.
- Luitwieler, M., Mesker, C., Strucker, R. & J. Verkerk (red). 1999. Vogels van de Hoeksche Waard. Hoeksche Waards Landschap, Oud-Beijerland.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. 2009. Aangepaste lijst jaar rond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep (Dienst Regelingen, brief 26 augustus 2009, kenmerk ffw2009.corr.046) te downloaden van de website van het Ministerie van EL&I.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. 2019. Effectenindicator Natura 2000-gebieden. Verkregen via <https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase.aspx?subj=n2k&groep=9&id=n2k108&topic=gevoeligheid>, geraadpleegd op 2 december 2019. Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag.
- Mostert, K. & J. Willemsen. 2011. Voorlopige werkatlas verspreiding zoogdieren in Zuid-Holland 2000-2011. Stichting Zoogdierenwerkgroep Zuid-Holland, Delft.
- Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie. 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.
- Provinciale Staten van Zuid-Holland. 2016. Besluit van Provinciale Staten van Zuid-Holland van 9 November 2016, tot de vaststelling van de Verordening uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland, met nummer 6949. Provinciaal Blad nr. 6788, 20 december 2016. Provincie Zuid-Holland, Den Haag.
- RAVON. 2020. NDFF Verspreidingsatlas amfibieën. Verkregen via <https://www.verspreidingsatlas.nl/amfibieen>, geraadpleegd op 27 februari 2020. Nationale Databank Flora en Fauna, Nijmegen.
- Sovon Vogelonderzoek Nederland. 2018. Vogelatlas van Nederland. Broedvogels; wintervogels en 40 jaar verandering. Kosmos Uitgevers, Utrecht/Antwerpen.
- Stichting Floron. 2011. Nieuwe Atlas van de Nederlandse Flora. Stichting Floron, Nijmegen.
- Vink, J., Vollaard, J. & N. de Zwarte. 2017. Stadsnatuur maken/Making Urban Nature. Nai010 uitgevers, Rotterdam.

© Bureau Stadsnatuur | Westzeedijk 345 | 3015 AA Rotterdam

Niets uit deze uitgave mag worden veeelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteursrechtelijke. BSR kan door opdrachtgever niet aansprakelijk worden gesteld voor schade die voortvloeit uit gebruik van data of gegevens of door toepassing van aanbevelingen en conclusies, die zijn opgenomen in deze rapportage.

Bijlage – Wettelijk kader

1. Inleiding

De Wet Natuurbescherming is per 1 januari 2017 van kracht en vervangt de Flora- en faunawet, de Boswet en de Natuurbeschermingswet 1998. De informatie hieronder vat de belangrijkste feiten samen met betrekking tot de bescherming van soorten via de Wet natuurbescherming, en is gericht op personen en instanties die te maken krijgen met de wet in het kader van ruimtelijke ontwikkeling, beheer en onderhoud. Uitvoering van de wet valt onder de verantwoordelijkheid van de provincies, met uitzondering van grote infrastructurele projecten aan onder meer waterwegen; daarbij blijft de Rijksoverheid het bevoegd gezag. De inhoud van deze samenvatting betreft in eerste instantie de algemeen geldende verbodsbepalingen in de Wet natuurbescherming en in tweede instantie de Zuid-Hollandse context waarin deze verbodsbepalingen moeten worden toegepast. De aanvullende regelgeving rond bescherming van soorten in Natura 2000-gebieden wordt hier slechts kort besproken.

2. Doel van de Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming beschermt de van nature in Nederland in het wild voorkomende planten en dieren en natuurgebieden.

3. Beschermingsregimes soorten

In de Wet natuurbescherming zijn drie categorieën soorten onderscheiden met een eigen beschermingsregime en daaraan gekoppelde verbodsbepalingen: vogels, habitatrichtlijnsoorten en overige soorten. Een soort kan niet onder meer dan één van deze regimes vallen. Vogels vallen per definitie onder het regime van de Vogelrichtlijn. De Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn betreffen Europese beschermingsregimes waar met de verbodsbepalingen artikel 3.1 en 3.5 in de Wet natuurbescherming in Nederland invulling aan wordt gegeven. Het regime 'andere soorten', artikel 3.10, heeft betrekking op soorten die alleen vallen onder een nationaal beschermingsregime; deze soorten zijn niet vermeld in de Europese richtlijnen. De drie beschermingsregimes met hun verbodsbepalingen zijn hieronder weergegeven.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

Artikel 3.1

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

Artikel 3.5

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel B, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Beschermingsregime andere soorten

Artikel 3.10

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
  - a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
  - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
  - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.
2. Artikel 3.8 (bepalingen dat ontheffing of vrijstelling kan worden verleend, hier niet uitgebreid besproken), met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel B, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:
  - a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
  - b. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
  - c. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
  - d. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
  - e. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
  - f. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
  - g. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
  - h. in het algemeen belang.
3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de Bosmuis, de Huisspitsmuis en de Veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

4. Verordening uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland

De provinciale verordening bevat onder andere regels voor faunabeheereenheden en diverse vrijstellingen voor het bestrijden van schade en het uitvoeren van werkzaamheden. Ook is in de verordening opgenomen voor welke soorten een vrijstelling geldt van de verbodsbepalingen in artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming (zie de soortenlijst verderop onder 'Beschermdere andere soorten in Zuid-Holland (artikel 3.10)'). Voor de verordening, zie: <http://bit.ly/2n5cKWP>

5. Beleidsregel uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland

In de provinciale beleidsregel staan onderwerpen als het verlenen van tegemoetkomingen in de faunaschade en de vergunningverlening voor Natura 2000-gebieden in het kader van de Programmatische Aanpak Stikstof. Voor de beleidsregel, zie: <http://bit.ly/2ml3pMk>

6. Vogelsoorten met een (potentieel) ongunstige staat van instandhouding in Zuid-Holland (artikel 3.1)

Naar aanleiding van artikel 3.1 lid 5 heeft Bureau Stadsnatuur een lijst opgesteld van vogelsoorten waarbij verstoring van wezenlijke invloed kan zijn op de staat van instandhouding in Zuid-Holland. Het betreft soorten die als broedvogel in de provincie voorkomen en waarvoor onder de Flora- en faunawet reeds een jaarronde bescherming van nestlocaties en vaste rustplaatsen gold (de onder de Flora- en faunawet als 'categorie 1 t/m

4' gekwalificeerde soorten), aangevuld met soorten die op basis van actuele gegevens van Sovon een ongunstige staat van instandhouding kennen (de voorheen als 'categorie 5' gekwalificeerde soorten met een negatieve populatietrend en/of een kleine, kwetsbare populatie) en waarvoor derhalve gemitigeerd of gecompenseerd zou moeten worden in geval van conflicterende ruimtelijke ontwikkeling en beheer.

Deze lijst is niet uitputtend en kan naar aanleiding van ontwikkelingen in de toekomst worden gewijzigd op basis van ecologisch zwaarwegende omstandigheden, zoals veranderingen in populatie-omvang of areaal van een soort. Het effect van de ingreep op de instandhouding van de soort is uiteindelijk leidend in de afweging of sprake is van een beschermde (en daarmee ontheffingsplichtige) situatie. Het gaat om de volgende 85 soorten:

Appelvink	Groene specht	Krooneend	Roerdomp	Tureluur
Baardmannetje	Grote gele kwikstaart	Kwak	Roek	Veldleeuwerik
Blauwe reiger	Grote karekiet	Kwartelkoning	Scholekster	Velduil
Boerenzwaluw	Grote mantelmeeuw	Kleine zilverreiger	Slechtvalk	Visdief
Bontbekplevier	Grutto	Lepelaar	Slobeend	Waterral
Boomvalk	Havik	Matkop	Snor	Watersnip
Bosuil	Huisbus	Middelste zaagbek	Sperwer	Wielewaal
Bruine kiekendief	Huiszwaluw	Noordse stern	Spotvogel	Wilde eend
Buizerd	Grote zilverreiger	Nachtegaal	Spreeuw	Wintertaling
Dwergstern	Ijsvogel	Oeverzwaluw	Sprinkhaanzanger	Woudaap
Eider	Kerkuil	Ooievaar	Steenuil	Wulp
Gele Kwikstaart	Kievit	Patrijs	Steltkluit	Zomertaling
Gierzwaluw	Kleine bonte specht	Porseleinhoen	Stormmeeuw	Zomertortel
Goudvink	Kleine plevier	Purperreiger	Strandplevier	Zilvermeeuw
Graspieper	Kluut	Raaf	Tafeleend	Zwarte roodstaart
Grauwe Klauwier	Kneu	Ransuil	Tapuit	Zwarte stern
Grauwe vliegenvanger	Koekoek	Ringmus	Torenvalk	Zwartkopmeeuw

7. Beschermde habitatrichtlijnsoorten in Zuid-Holland (artikel 3.5)

Soorten uitsluitend vermeld in Bijlage II – Beschermingsregime artikel 3.5 alleen van toepassing in Natura 2000-gebieden.

De volgende 2 soorten zijn sinds 1990 vastgesteld in de provincie Zuid-Holland en vallen uitsluitend in voor deze soorten aangewezen Natura 2000-gebieden onder het beschermingsregime artikel 3.5:

Nauwe korfslak	Zeggekorfslak

Soorten vermeld in Bijlage IV – Beschermingsregime artikel 3.5 van toepassing.

De volgende 39 soorten zijn sinds 1990 vastgesteld in de provincie Zuid-Holland en vallen onder het beschermingsregime artikel 3.5:

Groenknolorchis	Boomkikker	Otter	Meervleermuis	Dwergvinvis
Platte schijfthoren	Heikikker	Bosvleermuis	Rosse vleermuis	Gewone dolfin
Bataafse stroommossel	Kamsalamander	Franjestaart	Ruige dwergvleermuis	Gewone vinvis
Gevlekte witsnuitlibel	Poelkikker	Gewone baardvleermuis	Tweekleurige vleermuis	Griend
Groene glazenmaker	Rugstreeppad	Gewone dwergvleermuis	Vale vleermuis	Potvis
Rivierrombout	Zandhagedis	Gewone grootoorvleermuis	Watervleermuis	Tuimelaar
Houting	Bever	Kleine dwergvleermuis	Bruinvis	Witsnuitdolfijn
Steur	Noordse woelmuis	Laatvlieger	Bultrug	

8. Beschermde andere soorten in Zuid-Holland (artikel 3.10)

De volgende 35 soorten zijn sinds 1990 vastgesteld in de provincie Zuid-Holland en vallen onder het beschermingsregime artikel 3.10 (NB: betreft uitsluitend als 'wild' gekwalificeerde plantensoorten; bron: verspreidingsatlas.nl):

Blaasvaren	Grote leeuwenklauw	Stofzaad	Grote modderkruiper	Grijze zeehond
Bokkenorchis	Karhuizer anjer	Schubvaren	Kwabaal	Steenmarter
Brave hendrik	Kleine wolfsmelk	Smalle raai	Ringslang	Waterspitsmuis

Brede wolfsmelk	Knolspirea	Stijve wolfsmelk	Boommarter
Bruinrode wespenorchis	Moerasgamander	Tengere veldmuur	Damhert
Dreps	Naakte lathyrus	Wolfskers	Das
Echte gamander	Rozenkransje	Aardbeivlinder	Eekhoorn
Glad biggenkruid	Ruw pazelzaad	Grote vos	Gewone zeehond

Soorten waarvoor in Zuid-Holland een vrijstelling geldt van beschermingsregime artikel 3.10

In Zuid-Holland is een vrijstelling van de verbodsbepalingen artikel 3.10 van toepassing op de volgende 22 soorten:

Bastaardkikker	Aardmuis	Egel	Konijn	Wezel
Bruine kikker	Bosmuis	Gewone bosspitsmuis	Ree	Woelrat
Gewone pad	Bunzing	Haas	Rosse woelmuis	
Kleine watersalamander	Dwergmuis	Hermelijn	Veldmuis	
Meerkikker	Dwergspitsmuis	Huisspitsmuis	Vos	

9. Geïntroduceerde soorten in Zuid-Holland

Soorten die zich door menselijk toedoen buiten hun natuurlijke areaal hebben gevestigd (geïntroduceerde soorten) vallen in Zuid-Holland niet onder de beschermingsregimes van artikel 3.1, 3.5 of 3.10, tenzij sprake is van een populatie die langer dan 50 jaren achtereen heeft standgehouden in de provincie (mond med. PZH, maart 2017). Voorbeelden in een Zuid-Hollandse context zijn beschermde plantensoorten uitgezaaid vanuit tuinen en Vroedmeesterpad, al dan niet moedwillig geïntroduceerd door terrariumhouders.

Plantensoorten die lokaal zijn geïntroduceerd en als 'niet wild' zijn beschouwd in Zuid-Holland, zijn onder meer:

Bruinrode wespenorchis	Knolspirea	Knollathyrus	Echte gamander	Bergnachtorchis	Wilde Weit

Diersoorten die zijn geïntroduceerd en als 'niet wild' zijn beschouwd in Zuid-Holland, zijn onder meer:

Boomkikker	Muurhagedis	Vroedmeesterpad	Quaggamossel	Aziatische modderkruiper	Blauwband

De beschermde status van soorten als Muskusrat (sinds 1975 gedocumenteerd voor de provincie) en Nijlgans (eerste geval in 1967) kan op grond van het bovengeschetste 50 jaar-criterium ter discussie worden gesteld.

10. Zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is een zorgbeginsel (artikel 1.10 en 1.11) opgenomen: de intrinsieke waarde van soorten is vastgesteld in een doelbepaling en geldt voor alle soorten, los van een beschermingsregime. Het is een algemeen geldende fatsoenseis die erop neerkomt dat redelijkerwijs vermijdbare schade aan en versterking van planten en dieren moet worden voorkomen.

11. Wanneer ontheffing aanvragen?

Wanneer redelijkerwijs kan worden vermoed dat verbodsbepalingen ten gevolge van een voorgenomen activiteit worden overtreden, moet eerst worden bepaald of mitigerende (verzachtende) maatregelen de schade kunnen beperken of tenietdoen zodat het overtreden van het verbod kan worden voorkomen. Wanneer het overtreden van een verbod onvermijdelijk is en er moet worden gecompenseerd voor veroorzaakte schade, dan dient men een ontheffing aan te vragen. Het aanvragen van een ontheffing heeft alleen zin als de functionaliteit van een plangebied voor een beschermde soort voldoende nauwkeurig in beeld is gebracht. Meestal is hier een uitgebreid onderzoek voor nodig waarin rekening wordt gehouden met de seizoensactiviteit van een soort. Dergelijk onderzoek dient aan bepaalde richtlijnen te voldoen op basis waarvan de kwaliteit en volledigheid ervan worden gecontroleerd door de Omgevingsdienst (zie onder). Een randvoorwaarde is daarnaast dat een aanvraag vergezeld dient te gaan van een zogenaamd activiteitenplan. Hierin moet een initiatiefnemer van een potentieel schadelijke handeling het belang van de voorgenomen activiteit onderbouwen en aangeven welke mitigerende en/of compenserende maatregelen ten gunste van de soort(en) in kwestie worden getroffen.

12. Omgevingsvergunning via gemeente

Wanneer er sprake is van een omgevingsvergunning mogen ontheffingen voor beschermde soorten aanhaken. Bij aanhaken moet de gemeente een volledigheidstoets uitvoeren en verzorgt de gemeente de toetsing door de

Omgevingsdienst Haaglanden (ODH). Ten behoeve van een aanvraag zijn een onderzoeksrapport met inventarisatiegegevens en een activiteitenplan noodzakelijk. Met de aanvraag van een omgevingsvergunning is een wettelijke beslistermijn gemoeid van maximaal 26 weken. De gehele aanvraag verloopt via de gemeente. Voor meer informatie, zie: <https://www.omgevingsloket.nl>

13. Losse ontheffing via provincie

Wanneer een ontheffing aangevraagd moet worden waarbij geen omgevingsvergunning nodig is, is de beslistermijn 13 weken met maximaal 7 weken verlenging. De gehele aanvraag verloopt via Omgevingsdienst Haaglanden. De leges bedragen EUR 1800,-. Ten behoeve van een aanvraag zijn een onderzoeksrapport met inventarisatiegegevens en een activiteitenplan noodzakelijk. Voor meer informatie en aanvraagformulieren, zie:

<https://omgevingsdiensthaaglanden.nl/aanvraag-wet-natuurbescherming.html>

14. Gedragcodes

Gedragcodes in het kader van de Wet natuurbescherming worden alleen gemeentelijk of branchebreed opgesteld en dienen te worden goedgekeurd door het Ministerie van Economische Zaken. Bestaande gedragcodes die zijn goedgekeurd onder de Flora- en faunawet zijn, indien nog niet verlopen, nog altijd geldig voor de soorten die onder de Wet natuurbescherming onder één van de drie beschermingsregimes vallen. Voor nieuwe beschermde soorten waarvoor geen mitigerende maatregelen zijn vermeld in gedragcodes zal mogelijk een ontheffing noodzakelijk zijn. Voor soorten die niet (meer) onder een strikt beschermingsregime vallen hoeft niet per se te worden gewerkt volgens een goedgekeurde gedragcode. Er moet desalniettemin altijd rekening worden gehouden met de wettelijke zorgplicht.

15. Handhaving

Bij een vermoede overtreding van een verbodsbepaling in de Wet natuurbescherming kan handhaving worden ingeschakeld. In Zuid-Holland is de Omgevingsdienst Zuid-Holland-Zuid (OZHZ) hiervoor verantwoordelijk. Voor meer informatie, zie:

<https://www.ozhz.nl/themas/natuur/>

Melding van een vermoede overtreding:

Telefoon: 078-770 85 85/ 0888-333 555

mail: meldingNbwet@ozhz.nl

website: <https://www.ozhz.nl/themas/natuur/misstand-schade-of-verstoring-gezien/>

Overige contactgegevens:

Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid

Afdeling Toezicht en Handhaving

Postbus 550

3300 AN Dordrecht